

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sorá 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Pünkösdi elmélkedés

Pünkösöd a csodák ünnepe. Egyszerű emberek összeálltak, hogy megalapítsák az első keresztény községet. A Szent Lélek hatalma megszállta ezeket az egyszerű embereket. Tüzes nyelvek lebegtek fejük felett s kimentek a világba az új tanítást hirdetni és elterjeszteni. Az ó-testamentomi pünkösöd az aratás ünnepe volt, a hála ünnepe az anyagi javak kincseért. A keresztény pünkösöd a szellem és a szabadság legnemesebb adományaiért való hála ünnepévé lett. A civilizáció és az emberiség erkölce részére új alapok teremtettek, a fejlődés folyamán új, széles meder nyitott. És így a legnemesebb symbolica varázsa az, mely az örvendetes pünkösdi csodát megdicsőíti. Mily gyakran, s az emberiségre mily áldásosan, megújult az első pünkösdi varázslat óta a csoda! Nem kevés a nemes, tüzes nyelvek száma, melyek az emberi jogok tanítását hirdették...

Mi is áhitva várjuk a csodát, a tüzes nyelvek csodáját. Várjuk azt az embert, a ki bölcseségének, hitének, meggyőződésének, hazaszeretetének nagy erejével és tekintélyével kétségünkben felvilágosítson, aggodalmunkban megnyugtasson, biztos szemmel lássa és biztos kézzel jelölje meg a jövő feladatait; azt az embert, akinek ezernyi keserű csalódás után még hinni tudunk s a kinek van annyi becsülete és hazafias kötelességérzete, hogy a benne hívők meg ne csalatkozzanak.

Tekintsünk körül az országban! Mindenütt visszavonás, egyenletlenség és a durva önzés erőszakos harczi dainak. Hol van az az ember, a kinek szava az igazság szent lelkével szóljon s azt a csodát művelje, amelyet az apostolok végbevitték! Hogy a nemzet ne rohanjon veszedelembé, hanem fia meglassák az örvényt, a melybe a párharczok a nemzet legdrágább kincseit dönthetik. Hogy erőiket ne egymás ellen használják, hanem magas nemzeti feladatokra egyesítsék. Hogy a választóik körében ünneplő honatyák irányelvül s utasításul vihessék magukkal a kötelességérzetet, a közügyeknek minden egyéni érdek és mellékes szempont kizárásával való szolgálatát.

Igazság szent lelke! Világosítsd fel az emberek értelmét, hogy a te utadat felismerjék. Erősítsd meg akaratukat, hogy csak a te utaidon járjanak.

Szemle.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága tárgyalta az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslatot. Ez alkalommal a kultuszminiszter is kifejtette az álláspontját. Az egységes magyar nemzeti állam érdekeit tartja mindenekfelett szem előtt. Szívesen fogadja a hitfelekezeteknek közreműködését, de csak ebben az irányban. Megköveteli, hogy minden iskola a hazafias irányu nevelés művelésében pozitív működést fejtson ki. A mely iskola e tekintetben nem felel

meg a jogos követelményeknek, annak eltörölését szigorú köteletségének tartja. A z általános kötelező ingyenes általános népoktatást nem tartja szükségesnek, sem megvalósíthatónak. Jogosult a hitfelekezet iskolaállításra, de alkalmazkodnia kell az állami érdekekhez. A közjogi jelleggel bíró iskolákban tandíjmentességet kíván biztosítani, de az e végből nyújtott anyagi támogatást az állam érdekeinek megfelelő feltételekhez köti, mert ezen feltételek mellözése bárgyuság volna és ennek tagadása merénylet az állami érdekek ellen. A javaslat, melyet egy néppárti, egy szász s egy román képviselő támadott, szótöbbséggel elfogadtatott.

Szomoruan érdekes, sőt izgtóan szenzációs dolog történt f. hó 2-dikán a magyar parlamentben. Arról volt szó ugyanis, hogy meg nem szavazott adót nem szabad az államnak elfogadni. Tudjuk, hogy a nemzeti ellenállás idejében az adófizetés megtagadása volt a legerősebb fegyver. Ujabb abszolutizmus kísérletével szemben, minthogy a kapott alkotmánybiztosítékok valójában semmit sem érnek, egyetlen fegyverül maradt kezünkben az adómehtagadás. És e napon Wekerle kijelentette az országházban, hogy a kormány elfogadhatja a közadókat a nélkül, hogy a parlament megszavazná; tehát e szerint a darabontoknak igazuk volt, a Fejérváry-kormány eljárása törvényes volt. S mit szólt mindehhez

TÁRCZA.

Apróságok.

Tánczra perdült a szamar,
 Vala módja benne,
 Mintha nála a világon
 Szebb legény se lenne.

S ime egyszer felriad,
 Szídjá a világot,
 Esztelenül ugrándozva
 Tört üvegbe hágott.

Tennyson egy tres papírlapra verset ír s a papír egyszerre tíz ezer koronát ér. Ez a zseni. Vanderbilt csak néhány szót ír s a papír értéke tíz millió korona. Ez a pénz. Egy mechanikus husz korona értékű aczélból husz ezer korona értékű órarugót készít. Ez ügyesség. A kereskedő egy korona értékű árut öt koronáért ad el. Ez üzlet. Egy divathölgy ötszáz koronát fizet olyan kalapért, amit mások másutt ötven koronáért megkapnak. Ez örültség. E sorok írója százezer koronáról csekkezt állít ki; de nem váltja be senki. Ez pedig határozott botrány.

Iskoláit végezte a diák; hegykélkedett, kiabált a korezmárosra: „Micsoda szolgálat ez? Tudja meg, hogy én qualificált ember vagyok; két akadémiát végeztem“. Instálom — felelt a korezmáros — nekem is volt egy bornyóm. Két tehén alatt szopott, s mentől többet szopott, annál nagyobb bornyú lett.“

Egy dombon négy szamar legelészett s egy ló. A szamarak az oroszlanhoz, mint az állatok királyához panasza mentek, kérvén, hogy a lovat verje ki közülök.

— „De miért?“ kérdi az oroszlan. — Bánt benneteket?

— „Nem.“

— „Megeszi a füvet előletek?“ „Azt sem teszi?“

— „Hát mi az ördögért üzzem el?“

„Jaj uram! ha a ló köztünk van, nagyon meglátszik, hogy mi szamarak vagyunk.“

Egy bécsi gyárosné családjában valóságos csoda történt. Egy idő óta arra van kényszerítve, hogy látogatóinak, kik kisasszony-lánya után tudakozódnak, bevallja, hogy a nevezett kisasszony időközben funadrágot öltött

és szépen átvedlett fiuvá. A fiatal leányból tényleg fiú lett, ki mosolyogva jelenti ki, hogy a változással nagyon meg van elégedve. Különbözn létezik egy az alsóausztriai helytartóságtól kiállított okmány, mely a leg-hitlenebb előtt is meggyőző erővel bír. Ezen hivatalos okmány szerint, Zahn Leopoldina kisasszony felhatalmaztatik, ezentul magát Zahn Leónak nevezettni és ezen név-változást hivatalból az összes anyakönyvekben keresztül kellett vezettni. Egy természeti csodával állunk szemben, melyet a tudomány ez ideig nem tud felmutatni. Zahn Leó leányévei 17 éves koráig tartottak. Már megelőzőleg anyja többször panaszkodott, hogy gyermeke semmit sem tesz a végből, hogy nőiszépséggé fejlődjék. A gyermek nemére nézve azonban sem az anyánál, sem a család tagjainál kétség nem lehetett. A leányiskolát 14-dik életéveig látogatta, és mivel tehetsége és kedve volt a tanulmányok folytatására, a bécsi leánygimnáziumba lépett. Ott sem keltett gyanut, sem a tanároknál, sem társnőinél. Nem különbözött semmiben sem viselkedésében, ugyanazon tulajdonságai, ugyanazon kis leányos gondjai voltak, édes titkai az érőben levő leány-

a többség? Egy hangot sem szólt, sőt a kitarított lapok is úgy hallgatnak felőle, mint a dinnye a fűben. Mert hátha Bécsben meghallják s az egész hadat elkergetik és szolgálatára többet nem reflektálnak.

Az önálló magyar nemzeti bank fölállításának előkészítése f. hó 4. igen nevezetes újabb stádiumba jutott, amikor a képviselőház bankbizottsága megkezdte a meghívott szakferfiak meghallgatását. Gazdasági, nevezetesen pénzügyi és szervezési szempontból az ország legelső pénzügyi szaktekinvényeinek véleménye kétségtelenül igen becses anyagot fog szolgáltatni s ezeknek összegyűjtése már a pénzügyi tudomány fejlesztésének tekintetéből is határozott nyereség. Ezekből a szakvéleményekből le lehet majd szűrni, hogy milyen módon kell az önálló magyar nemzeti bankot felállítani, hogy annak a kitűzött nagy czelnak, amelynek szolgálatában fog állani, az ország gazdasági függetlenségének elérésében a lehető leghatható-sabban tudjon közreműködni. Mert egyet már most, a szakértők meghallgatásának első napján, le kell szegoznünk: az önálló magyar nemzeti bankot 1911. január elsejére föl kell állítani. A többségen levő függetlenségi pártnak sarkalatos programmpontja ez a követelés és a kiegyezés megszüntetésének is az volt egyik főargumentuma, hogy az Ausztriával kötött szerződés ezt a jogunkat világosan föntartotta és hogy az utolsó tiz esztendő alatt az önálló magyar jegybank hathatós támogatása mellett annál erőteljesebben tudunk elkészülni az önálló vámtérrültre és ezzel a teljes gazdasági önállóságra való átmenetelre. Ettől az állásponttól most sem szabad eltérni. A nemzet lelkében már teljesen megérlelődött az a tudat, hogy gazdasági függetlenségét az önálló jegybank nélkül sohasem érheti el, tehát föl kell állítani az önálló magyar jegybankot, még ha a szakértők — talán tulságos óvatosságból, talán aggodalomból — némi megvárakoztatást jósolnak is. Az ezeréves Magyarország szívós ereje le fogja küzdeni ezeket a megrázkódtatásokat, amelyek után a gazdasági föllendülésnek még ma nem is sietett arányokban kell bekövetkeznie.

léleknek. A lefolyt nyáron elvégezte a gimnázium harmadik osztályát, kitűnő bizonyítványt nyert és ósztól kezdve mint magántanuló tovább tanult, hogy több osztályt átugorhasson. Időközben 17 éves lett és most kezdett a csoda bizonyos jelekkel mutatkozni. Kezek és lábak épen nem lányosan kezdtek nőni és a fiatal hölgy szájából félreismerhetetlen basszus hang törtelő, mely a kisasszony ajka felett serkedő könnyűpehelyhez jól talált. Más elváltozások is mutatkoztak, úgy hogy tanácsos volt, a házi orvos beható vizsgálatát igénybe venni. Az eredmény nem várt meglepetés volt. A diagnózis: fiuvá változást jelentett. A meglepetés leirhatatlan volt — azonban ki nem szeretné a dőlczeg ifjut jobban, mint a csunya leányt? Egy négy éven át tartó lassu, fokozatos és ép azért nem feltűnő physiologikus átváltozás Leopoldinából egy félreérthetlen karakterrel bíró fiatal embert csinált, egy férfit, ki pár év mulva már a sorozóbizottság előtt fog állani és az alkalmasságot feltéve, hadseregünk első éves önkéntese lesz, kiről azt lehet mondani, hogy fiúveit leányköntösben élte át. Zahn Leó nagyon örvend élete e fordulatainak.

„Ha tudnék valakit irigyelni, csak Széll Kálmánt irigyelném, ki nemcsak a nemzetnek, de az egész emberiségnek a jótévője!” Andrassy Gyula belügyminiszter mondotta ezt abból az alkalomból, hogy az állami gyermekmenedék hely zárkóvét tették le.

Széll Kálmán langesze és akarata legyűrte a gyermekvédelem ügyében a legnagyobb akadályt a közömbösséget. Ki merné ma már tagadni, hogy a társadalmi rétegek kezdek iránta érdeklődni Magyarországon? Emlekezünk a gyermeknapra; igen primitív eszközökkel olyan felbuzdulást támasztottak, hogy minden jó embernek megdobogott a szíve. És ez a felbuzdulás nem volt szalamláng; tovább gondolkodnak, agítálnak, hogy a gyermek megvédését szolgáló intézmények még szilárdabb alapokat kapjanak. Széll Kálmán indította meg ezt a nagyszerű mozgalmat. Négy év óta tizennyolcz olyan menedék-helyet építettek, hol a gyermekek otthonra találnak. Az, melynek a zárkóvét Budapesten letették, a tizennyolczadik. A menedék-helyeken harminczkilenczezer gyermek lakik. Egy egész kis hadsereg! Azilumok nélkül e gyermekek az utcára, a bünbe, a börtönbe kerültek volna. Most ez a harmincz-ezer gyermek mind egészséges lelkű ember, ki egykoron jó szolgálja lesz a hazának és a nemzetnek. Az emberszeretetnek olyan gyönyörűsége példája ez, hogy pillanatra el kell felejtünk azt a sok rosszat és gonoszát, mit az emberi fajról beszélnek. Azt mondjuk, hogy az ember csakugyan „jó matéria”, csak olyan Übermensch kell hozzá, mint amilyen Széll Kálmán, hogy a matériából a szépet, jót, nemeset, fenköltet ki-csiholja.

Br. Beck, az osztrák miniszterelnök ismét nagyott rugott felénk. Azt mondta, hogy Dalmácia közjogi helyzete véglegesen tisztázva van, a mennyiben valami osztrák törvény szerint véglegesen Ausztriához tartozik. Ez a vakmerő kijelentés szemben áll az 1868. XXX. magyar törvényezikkel, királyi hitlevelekkel, elvitathatlan tényekkel s ez alapon táplált jogainkkal, amelyeket semmiféle törvény nem gyengíthet. És mégis a magyar országházban nem akadt egyetlen ember, se miniszter, se hazafi, se nemzeti hős, a ki méltóan vissza tudta volna utasítani a vakmerő nyilvános támadást, meg mely nem czáfolva, vissza nem utasítva preczedenstül és jogforrásul fog az osztrákoknak szolgálni.

Budapesten párbaj-ellenes kongresszus nyílt meg a napokban. Hát ez egészen helyes. Elmélkedjenek ideális gondolkozásu emberek azon, hogyan kell a társadalmi életből kiirtani az erőszakosságokat. S ez a mai korszak erre a törekvésre kiválóan alkalomszerű. A párbajnak különben — értve alatta komoly becsületbeli ügyek lovagias elintézését — kongresszus nélkül is befellegzett. A hazugságok, szöszegések s mindennemű hitványságok korszakában a becsületézés és lovagiasság kezdenek ismeretlen fogalmakká válni. E nélkül pedig nincs létjoga a párbajnak, mint társadalmi felfogás által szentesített intézménynek.

Kulturünnep.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület itt a szomszédunkban tartja holnap évi rendes közgyűlését. Alkalmi és minden tekintetben érdekes ismertetni most azt a

beszédet, a melyet Széll Kálmán a mult vasárnap a Dunántúli Közművelődési Egyesület közgyűlésén mondott.

Ennek az egyesületnek — így szól czélja a magyar kultúrának fejlesztése és a magyar nyelv terjesztése. Mindkettő a legmagasabb nemzeti és állami cél. Vannak sokan, akik a kultüregetek működését lekiicsinlyik, azokat feleslegeseknek tartják. Ott van a család, ott van az állam. Ezeknek a feladata a kultúra ápolása. Hát ez a balga beszéd, ferde felfogás. A család a maga szűk körében nem teljesítheti azokat a feladatokat, amelyeket a társadalom összességének kezébe kell venni. Az állam a maga nagy akcióival — habár mindenre kell hogy terjeszkedjen — nem képes mindent megcsinálni. Hiszen társadalom és állam tulajdonképpen összeforrt fogalmak és mégis mindkettő külön működésének megvan a maga nagyfontossága és jogofaltsága. Erős állam csak egészséges társadalom alapján épülhet fel. Ha a társadalom minden iránt lelkesedik, a mi az ő kötelessége, ha tudatában van nagy kötelességeinek és azokat bár áldozatokkal betölteni kész, ha munkakedv, munkaképesség és minden jó és nemes iránti fogékonyság hatja át, ha nemzeti érzés és az ország erkölcsi és anyagi javainak és nagy czéljainak művelése hatja át; akkor az állam által megteremtett kereteket képes betölteni. Az állam maga nagy alkotásaival megteremti az intézményeket, de ezen intézményeknek leiket adni, azokba tartalmat önteni a társadalom van hivatva, az egységes, az éber, a muukas, a nemzeti feladatokat áterző társadalom.

Szent jogunk van nekünk ahhoz, hogy a mi nyelvünket ápoljuk, nyelvünket védjük és terjesszük. Jól mondták valamikor Magyarországot t. karai és rendei, amikor a magyar nyelvi alapnak megalkotásáról volt szó, hogy végváraknál, erősségeknél, hadseregeknél és mindennél erősebb védő vára Magyarországnak a nyelv. Az alkotmányának semmi fontos elvi tétele, semmi garanciaja, sem törvénynek akármilyen rendelkezése nem biztosítja a nemzet fennállását úgy, mint a nyelv. Ennek a tudatnak a nemzet szívében kell élnie, mindenkinek ez országban e tudat iránt lelkesednie kell és lelkesedésében vállvetve közreműködni. És kinek lehet kifogása ez ellen? Azon honfitársainknak talán, akik nem beszélnek a mi nyelvünket, akiknek más az anyanyelvük és van saját kulturájuk? Nem lehet jogos kifogás, mert mi e kulturát és az ő anyanyelvüket bántani nem akarjuk, mi nem akarunk erőszakkal magyarosítani, aki ezt ránk fogja, valótlan-ságot állít és rágalmazza a magyar nemzetet; mi nem akarjuk megcsönkítani az ő jogait anyanyelvükhöz és saját műveltségükhöz; csak azt akarjuk, hogy ők a magyar állameszméhez ragaszkodva annak hűveül vallják magukat és a maguk anyanyelvük mellett a magyar nyelvet is elfogadják olyannak, amelyet nekik is hasznos elsajátítani. Nem erőszakkal terjesztjük mi a magyar nyelvet, de szeretettel az ő saját és legsajátosabb érdekükben! Magának az idegen ajku kultúrának is mi ad biztos védő födelet? Csupán az egységes magyar nemzeti állam ereje és hatalma, a magyar kultúra megszilárdulása, amely nem csak a magyarság szupremáciáját és hegemoniáját tartja fenn, de testvéreül fogadja őket a magyar állameszme körében belül, amelyből nem engedhetünk és nem fogunk engedni soha semmit.

Nehéz helyzetünk feladatai azt követelik, hogy lehetőleg egyetértő és együttes munkára serkentsük az országnak intelligenciáját. Közállapotaink nem tisztázottak és nem véglegesek. Bizonyos politikai átmeneti állapotban élünk, mely sokáig nem tartható. Nincs ma meg a politikai erőtegyezőkben a teljes egyensúly, amely nélkül nyugodt, konszolidált helyzet és biztos haladás nem képzelhető. Ugy vagyok meggyőződve, hogy a sok függő kérdéssel szemben az ország beléleletének nyugodt fejlődését csak ezen kérdések megszüntetése és a sok kérdőjelnek kiküszöbölése fogja biztosítani és politikailag konszolidált állapotokat teremteni. Nagy, az ország jövőjébe, fennállásába vágó alkotmányjogi kérdések vannak küszöbön. A választói jog reformja előtt állunk, amelyet az általános szavazati jog alapján alkottak meg. Ha valaha, most az előttünk álló nagy kérdésekkel szemben nagyon szükséges a melyreható, bölcs megfontolás!

Minden tekintet felretéve ez ország jövőjének esélyeit gondolja végig mindenki, az ország igaz, nagy érdekeit tekintse, semmi mást. A nagy helyzettel szemben nem szabad jelszavakhoz ragaszkodni és azokat mereven fenntartani. Nem a hosszú időn át előszeretettel vallott csillogó, de a tényleges állapotokba, az adott nagy helyzetbe ez idő szerint be nem illeszhető és nem realizálható, nem érvényesíthető jelszavakhoz való ragaszkodás felel meg az ország jövője, konszolidációja és a magyar állameszme megerősítése nagy és mindenekfelett álló szempontjainak és követelményeinek. Ragaszkodás a nagy és az ország jövő fejlődését biztosító elvekhez, ragaszkodás azon alapokhoz, amelyekkel Magyarország nyugodt haladása és a magyar állam kiépítése biztosítható és a politikai integritás teljes respektálása mellett nyílt, őszinte kijelentése annak, hogy mindennek mellőzésével nyugodt fejlődés és zavartalan nyugodt munka az, amire legelső sorban és minden irányban szüksége van az országnak. Ha ez biztosítva van, akkor ez után ki lehet tűzni a közelebbi és távolabbi célokat.

A vajasdiak részére

a Kisegítő Takarékpénztárban kitett íven újabb adakoztak:

Nagy Lajos 5 koronát.
Csató János 5 koronát.
Dr. Varró László 5 koronát.
Tóth Miklós 10 koronát.
Ezzel együtt a Kisegítő Takarékpénztár gyűjtése 201 korona.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Junius 8.** Holnap lesz a koronázás nagy ünnepélyének évfordulója. Ez a nap a magyar korona jelentőségének, dicsőségének és győzedelmes hatalmának az ünnepe. A korona a magyar állam ezer éves létének és egységének jelképe s a magyar alkotmányosság forrása. Szent István koronája nekünk nemcsak a monarchizmust jelenti, hanem egyúttal az élő alkotmányosságot. A magyar nemzet jogainak, szabadságának legfőbb palládiumát látja, tiszteli s imádja a szent koronában. A magyar korona jelentősége nem afféle modern, papiros elméleteken alapszik, de hatalmas bázisa, éltető ereje és

dicsőséges emléke kilencszáz esztendő fejlődésnek, belső gyarapodási folyamatnak. A korona nekünk több a pusztá jelképnél. A nemzeti közhatalmat és annak átruházása történelmi formáját látjuk benne. Forrása és nem egyszerű jelképe a királyi hatalomnak. Nem ékszer tehát, hanem élő jog, megtestesült fogalom. Oly érzés kuforrása, mely áthatja az egész nemzetet, oly viszony, mely az állampolgárok összességét a királlyal s a dinasztáival fűzi össze. Több ily korona nincs a föld kerekén; s azért a legnagyobb tisztelet illeti meg a királytól s a nemzet minden fiától. Szerencsés az a nemzet, melynek koronáját oly törvénytisztelő, alkotmányos, bölcs és szeretett uralkodó viseli, milyen a mi királyunk. Isten áldja meg a magyar hazát és uralkodóját!

— **Az Emke** marosújvári közgyűlése elé nagy érdeklődéssel tekint városunk közönsége. Ünnepe lesz a holnapi nap nemcsak Marosújvárnak, hanem az egész vármegyének. Legyen ez a nap dicsőséges manifesztációja a magyar hazafias lélek alkotó erejének, a tette kész buzgóságnak és lelkesedésnek!

— **Főtiszt. dr. Lakatos Ottó** minorita rendfőnök f. hó 4-én távozott el városunkból. Itt léte alatt a vármegyei és városi hatóságok vezetőit, közéletünk több jeles tagját látogatta meg. Általában az őt megillető tisztelettel fogadta mindenki a nagy érdemeket szerzett hazafias rend kitűnő vezetőjét, ki viszont megnyerő modorával, kiváló szellemi tehetségével a legjobb benyomást és elismerést keltett maga iránt.

— **Halálozás.** Felsőbüki Horváth Dezsőné szül. Pokorny Augusztá, herceg Pálffy-féle uradalmi tisztartó özvegye, folyó évi június hó 2-án életének 56-ik évében meghalt Pozsonyban. Az elhunytban Horváth Viktor állami erdőész, édesanyját gyászolja.

— **Unitárius istentisztelet.** Folyó hó 8-án, azaz Pünkösöd másodnapján délelőtt 11 órakor a helybeli leányiskola egyik tantermében úrvacsora osztással egybekötött isteni tiszteletet tart Gál Miklós torockószentgyörgyi lelkész.

— **Az Önkéntes Tűzoltó-Egyesület** — mint közöltük — ma délután tartja nyári mulatságát a sétaterén. Közönségünk bizonyosan nagy számu megjelenéssel fogja érdekelni egyesület iránt való rokonszenvét kifejezni.

— **A városi vízvezeték** betonkutjának építéséhez, melyet az orsz. vízépítészeti igazgatóság, ha a menüiségi próba elegendő vizet fog benne felmutatni, véglegesnek szánt, a honvédségi laktanya és a hidegkut közt nemsokára hozzáfognak s ezzel a városi vízvezeték kérdése egy jelentékeny lépéssel halad a megvalósulás felé.

— **Telepítés.** A földművelési miniszter Magyarigben telepítés céljából két nagybirtokot vásárolt, melyeken egyelőre huszonöt somogy megyei magyar földműves családot telepítenek.

— **A városi villanytelep** kiépítése a közbiztonság mellett telken f. hó 4-dikén megkezdődött.

— **A közbiztonság** belső felszerelése szerényen folyik, úgy hogy valószínűleg a jövő hó elsejére átadható lesz a forgalomnak.

— **A malomosatornának** az a része, mely a zsilip és a középső malom közt van, elkészült; a kiépítést — a mint halljuk — folytatják a fegyhazi hidig. Tekintettel azonban a nagy szárazságra, a malomok üzemére s az uszodára a polgármester, igen helyesen, úgy intézkedett, hogy hetenként kétszer viz eresztessék a malomosatornába.

— **Az új huszkoronás** bankjegyeket f. hó 22-én adja ki a forgalomba az Országos Magyar Bank. Az új bankjegyet Hegedűs László híres magyar festőművész rajzolta. A huszkoronás bankok azért készültek újból, mert a mostanit igen könnyen utánozták és sok hamis bankó került forgalomba.

— **Az uszodát** tegnap nyitotta meg ifj. Tomai Pál uszómester. A víz friss és tiszta, az uszoda környéke is szebb, hogy a malomárok elkészült.

— **Az Erdélyi Múzeum Egyesület** 1908. június hó 8. és 9. napján Brassó sz. kir. városban tartja IV. vándorgyűlést. Az előadások sorrendje: Dr. Apáthy István egyetemi tanár, A nemzetalkotó különbözőségről, általános fejlődéstani szempontból. Dr. Gyárfás J. Tihamér főgymn. tanár, A brassói ötvösség történetéből. Dr. Lechner Károly udv. tan., egyetemi tanár, A sugallásról (suggeráció). Teutsch Gyula gyáros, A barcasági praehistoricus telepekről. Felolvassa: Mály István pénzügyi titkár. Dr. Biró Balázs ügyvéd A perjogi rendszerek és a gyakorlati szempontok. Dr. Bokor János főreáliskolai tanár Boccaccio életéből.

— **Szerencsétlenség a Maroson.** Marosgezsén a múlt héten a víz egy holttestet vetett fel. Kihalászták és eltemették. — Zeyk József br. gombási uradalmába múlt hétfőn reggel a munkások a Maroson át akarván kelni, Mitru Ilie csónakjára szálltak. A nyolcz napszamos a csónakot annyira megterhelte, hogy a folyó közepén felbillelt s a rajta levők mind a vízbe estek. A csónakos és öt férfi szerencsésen partra került, egy asszony és két férfi azonban elmerült.

— **Értesítés.** Az 1908 évre érvényesített földadó kivetési lajstrom a városi adóhivatalnál 8 napi közszemlére kitétetett; azok tehát, kik ezzel az adónemmel már az előző évben is meg voltak róva, f. évi június hó 16-tól, azok pedig, kik először rovatnak meg ezzel az adóval, az adónak az adókönyvecskébe való bejegyzése napjától számított 15 nap alatt a kivetés ellen a városi adóhivatalnál benyújtandó bélyegmentes felszólalással élhetnek.

— **Az Erdélyrészi Gazdasági Egyesület** lúdasvidéki és mezőségi tagjai az egyesület közgyűlése alkalmával június hó 9-én Pünkösöd harmadnapján, Maroslúdason, a Központi Szálloda nyári nagytermében zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-utca 30 szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mersékelt árban elegánsan butorozott szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigoruan családi otthon. 1—

Nyílt-tér.*

!!! **Érkezik** !!!

Junius első felében rövid tartózkodásra **Triska J. czég** szakképzett **zongora hangolója** Kolozsvárról, felelőség mellett végez hangolásokat.

Előjegyzéseket elfogad e lap kiadóhivatala.

117 2-4

* Ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Sz. 2590 - 1908. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Garda Kálmán t. főügyész által képviselt M. kir. kincstár végrehajtónak, özv. Panoza Stefánna szül. Lazár Szintyiona, Panoza Ilina és Panoza Anna ponori lakások végrehajtást szenvedők elleni ügyében, a végrehajtási árverés 281 korona 54 fillér tőke s járulékal kielégítése végett, az 1881. LX. t.-cz. 146. §. alapján és a 146 §. értelmében, a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében levő a ponori 85 sz. tjkben A + 1 r. sz. 76 hr. sz. szántó 14 kor., 2 r. sz. 82 hr. sz. szántó 8 kor., 3 r. sz. 210 hr. sz. szántó 4 kor., 4 r. sz. 263 hr. sz. szántó 4 kor., 5 r. sz. 533 hr. sz. szántó 11 kor., 6 r. sz. 549 1 hr. sz. szántó 7 kor., 7 r. sz. 1346 hr. sz. kaszáló 153 kor., 8 r. sz. 1864 3 hr. sz. kaszáló 31 kor., 9 r. sz. 1925 hr. sz. kaszáló 44 kor., 10 r. sz. 7246 hr. sz. kaszáló 12 kor., 11 r. sz. 7293 1 hr. kaszáló, 7295 2 hr. sz. legelő 41 kor., 12 r. sz. 7294 2 hr. sz. kaszáló, 7297 hr. sz. faház 359 kor., 13 r. sz. 7326, 7332, 7336 hr. sz. kaszáló, 7339 hr. sz. szántó 123 kor. 14 r. sz. 7351 hr. sz. szántó 14 kor., 15 r. sz. 7358 hr. sz. szántó 8 kor., 16 r. sz. 7369 hr. sz. szántó 11 kor., 17 r. sz. 7379 hr. sz. kaszáló 100 kor., 18 r. sz. 7501 2 hr. sz. kaszáló 66 kor., 19 r. sz. 7691 3 hr. sz. szántó 16 kor., 20 r. sz. 7692 2 hr. sz. szántó 7 kor., 21 r. sz. 9369 hr. sz. szántó 4 kor., 22 r. sz. 9381 hr. sz. szántó 7 kor., 23 r. sz. 9390 hr. sz. szántó 5 kor., 24 r. sz. 9406 hr. sz. 8 kor., 25 r. sz. 9559, 9560 hr. sz. kaszáló 3 kor., 26 r. sz. 9687 hr. sz. kaszáló 3 kor., 27 r. sz. 9692 hr. sz. kaszáló 7 kor. és 28 r. sz. 9698 hr. sz. kaszáló 4 kor., továbbá a ponori 510 sz. tjkben A + 1 r. sz. 7700 - 7707, 7708 1, 7708/2 7709 - 7715 hr. sz. fekvőkből végrehajtást szenvedőket illető 1/2-ed rész jutalékára 2 kor. 70 fill., összesen 1077 kor. 70 fillérben megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. A fent megjelölt ingatlanok az 1908. évi június hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Ponor községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni. Árverezni szándékozók, végrehajtható kivételével nem toznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §. szerinti óvadék-

képes értékpapirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak a kir. járásbírósnál, bírói letétbe történt elhelyezéséről nyert letéti elismervényt átszolgáltatni. A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1908. évi április hó 30-án.

Weiner, kir. jbiró.

119 1-1

Modern angol butorok eladóok.

Értekezhetni Vámos Gyula kir. állami végrehajtónál. 120 1-1

A legjobb és a legjobban értesült magyar újság

az „EGYETÉRTÉS“

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy óra 2 40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly

Kérjen mutatványszámot.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

40 13-50

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel kiadóhivatalunk.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség. Kérjen határozottan: Garvens-szivattyut Garvens-művek, WIEN XX/2. Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle TYUKSZEMHALÁL ára 70 fillér. A legjobb és legerősebb sósborszesz az ERŐ SÓSBORSZESZ ára 2 K, 1 K és 30 fillér. Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek BÉLHURUT BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek, szörpök, gomba-, hus- és fűszelék-konzervek, nemes borovicák, legkiválóbb minőségben szállít. Felkai Konzervgyár, Barta József Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyzéket! VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: KOBONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHKEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszilárdabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút). RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30. készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selegemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb., apró óvagyfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sarkokvokra stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK a legalkalmasabb emésztőpor Dobosa 2 kor. Postai széküldés: FEHÉR GALAMB Gyógyszerár BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÜT 93 Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában.

Meglepő haladás! FICHTENIN a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fergét a lakásban és egy, mint mindennemű hernyót, vérszívókat és egyéb kártékony állatokat és azok petéit azonnal megöli. Legmegbízhatóbb védezőerő szennyeg és darás ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt. Vezetékviseleők Magyarország részére: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan! Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis BOGDÁNY S. fővárosi sorsjegyproda r.-t.-nál BUDAPEST, KÁROLY KÖRÜT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA 5 nap alatt készülő hat. Tégelye K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17. „Toilett-títkok“ ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható. 1 doboz 1 kor. 20 fillér. Beretvás Tamás Gyógyszerár részénél KISPEST, Rákóczi-utca 2. ingyen postai szállítással 3 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 26. sz. 100 szoba 3-20 K-ig kellemes, tisztított és villanyvilágítással együtt Fürdő, melegásvány, étterem, Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és húzó felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? Schuller Kaszinó-éttermében VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J. hemopatiiai rendelő-intézeté idült betegségekben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER szörmeáru elsőrangú és az egész világon elvannak terjedve. Első és legnagyobb molnárt ellen védő részv.-láza.

Marosujvári Takarékpénztár r. t.

Aláírási felhívás.

A marosujvári takarékpénztár évről évre növekvő üzleti forgalma következtében alaptőkéjét 100,000 koronáról 200,000 koronára emeli az 1908. év május hó 17-én tartott közgyűlés határozata alapján a következő feltételek mellett: A régi részvényesek jogosítvák minden 2 részvényük után 1 újat jegezni 105 árfolyamon, új részvényesek 110 árfolyamon. Aláírási határidő 1908. július hó 1-je.

Az aláírási iv betérjesztésekor köteles aláírni a névértéken felüli felpénzt 5, illetőleg 10 koronát és a 100 korona névérték 10%-át, 10 koronát, október 1-én 20 koronát és december 1-én 20 koronát befizetni. Jogában áll azonban az aláíróknak előbb is többet, sőt az egész névértéket is befizetni. A befizetett részletek után 1908. évre 5% betétkamat fizettetik naptól napig számítva. 1909. év január hó 1-től kezdve pedig a régi részvényekkel egyenlő osztalék a befizetett névérték után számítva.

99 6-12

Az igazgatóság.

Jegyzet. Aki a zárás határidő alatt be nem fizeti a részvények árát — elveszti a felpénzét és időközben befizetett összegét. Mindkettő a tartalékalapot gyar.ítja.

Hajdu Albert

kályhakészítő, Nagyenyed.

Raktár: Főtérr.

Műhely és lakás Felszeg-utoza 7.

Szives tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **kályharaktárt** nyitottam.

Raktáron tartom a saját készítésű, valamint idegen de hazai gyártmányu igen szép kályháimat, melyeket a n. é. közönség bármikor megtekinthet. Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat pontos kiszolgálás mellett és jutányos árban.

Vidéki munkákat a lehető legolcsóbb árban vállalok.

A mélyen tisztelt vevőközönség b. pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

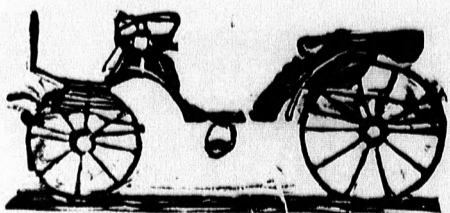
101 6-52

Hajdu Albert.

Gergely János

kocsifényező, kárptos, fa- és vasbutor-fényező
NAGYENYED.

Tövis-utoza 30.

Tövis-utoza 30.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat u. m. **kerekes, kovács, nyerges és fényező** munkálatokat a legjutányosabb árak és a legpontosabb kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását a magyar ipar érdekében kéri

kiváló tisztelettel
Gergely János.

97 9-10

Tövis-utoza 30.

Beocsini Cementgyár Unio R. T. portland és román cementjénél

szavatol, mintegy 50%-al magasabb huzási és nyomási szilárdságért, mint a Magyar Mérnök és Építészegylet szabványai előírják, továbbá román cementjénél 650 gr., portland cementjénél 1050 gr. literenkénti legmagasabb fajsúlyért, mely szerint nagyobb szilárdságuk és több homok felvevő képességük következtében a beocsini cementek használata 10—30% megtakarítást eredményez. 107 4-6

Építésszek és építetőknek

beocsini portland és román cementet, szőlőpermetezésre elsőrendű rézgáliczot, szőlő klorózis gyógyítására vasgáliczot, kötöző raffiát, aratás, eséplés idejére **köszenet, gépolajt, gabnászakot** legjobb minőségben előnyös áron ajánl, előjegyzéseket bármely állomásra szállítandó

cementre és köszénre
elfogad

Winkler János Nagyenyeden.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszer a

Földes-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szepölöt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és az arczot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CZIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor.

Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arozviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerésztől, drogériában és illatszerkereskedésben.

Postán utánvételrel vagy a pénz előleges beküldésével küldi a készítőt

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagyenyeden: Novák István gyógyszerésznél.

Páratlan és csodás hatásu

Önködjünk utánzatoktól.

383 4-5

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 44-52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utoza 4.

Vasút-utoza 4.

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2-ig, csütörtökön reggel 6-tól d. u. 6-ig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.— kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hétfő kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürdőhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20 k.	2.—				
Tanulóknak	1.— k.	K.				
Szülőjükkel együtt fürdő gyermeknek	50 f.	*				

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürdőzhetik.

Kő (medencze) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedd s péntek reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkanna; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyezett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű ütő- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

Márer és Weiszberger
fakereskedők
NAGYENYED és TÖVIS.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGYENYEDEN

őzv. Garda Józsefné-féle telken a **Szentkirály-utcában**, közel a vasuti állomáshoz egy új

épületfa-kereskedést
nyitottunk.

Raktáron tartunk a legnagyobb választékban épületfa, deszka, lécz, stukator-nádat és dupla átfedő francia fedéleserepet, melyből csak 15 drb szükségeltetik egy □ méterbe.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

Márer és Weiszberger

56 22-24

fakereskedők.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

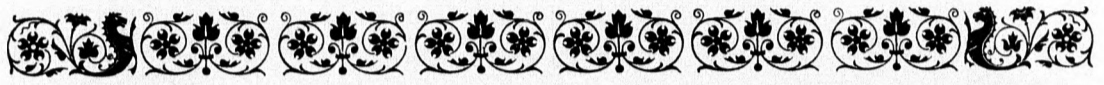
Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakaszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan aczélféjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok

Szaktámmba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beesés pártfogást kér

46-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

FISCHER és TÁRSAI
faiskolák és szőlőoltvány telepek 391 45-104
Nagyenyed
nemcsak kifogástalan
facsemetéket
hanem legjobb minőségű fajtisztá
szőlőoltványokat
is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.
Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t.
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös	kölesönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetetek részvényeire.	
Vásárol	és elad értékpapírokat.	
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.	
Időgen	kölesönöket a legelőnyösebben konvertál.	
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.	
Allandó betétet	5% kamatláb mellett fogad el.	
Nyitva áll		Üzletfeleink
hétköznep		részére telefon
d. e. 9-12-ig,		bevezetve
d. u. 3-4-ig.		14. szám alatt.

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságu

Portland- és Román-Cement

nagyban és kicsinyben olcsó áron kapható:

Klemm Pálnál Nagyenyed Szentkirály-utca 128. sz.